

Сънародник

Брой
Číslo 4

Октомври - Декември
Október - December 2025

Krajan

Български градинари в Словакия
Bulharskí záhradníci na Slovensku

личен архив: Красимир Караилив
osobný archív: Krasimira Karailieva

➤ Българското градинарство
в Унгария – в регистъра на
нематериалното културно
наследство

➤ Bulharské záhradníctvo
v Maďarsku – v zozname
nehmotného kultúrneho
dedičstva

➤ Нашият фестивал
IX издание на Фестивала
на българската култура
и изкуство в Словакия

➤ Náš festival
IX. ročník Festivalu
bulharskej kultúry
a umenia na Slovensku

➤ Български ритми
на коледните пазари
в Братислава

➤ Bulharské rytmy
na vianočných trhoch
v Bratislave

БЪЛГАРСКОТО ГРАДИНАРСТВО В УНГАРИЯ - В РЕГИСТЪРА НА НЕМАТЕРИАЛНОТО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО

Денят 17 октомври се превърна в истински празник за българите в Унгария. Тяхното столетно присъствие в Унгария, по време на което дават своя принос за развитието на унгарското зеленчукопроизводство, внасят нови технологии, оръдия на труда, организация на работата, нови зеленчуци, с които обогатяват унгарската гастрономия, и със своя труд допринасят и до днес за утвърждаване на екологичното земеделие и биопродуктите – на този ден всичко това получи признание.

В Деня на нематериалното културно наследство, който се отбелязва всяка година на 17 октомври, в Етнографския музей на открито в Сентендре – Сканзен, бяха връчени сертификатите на представителите на общностите, включени през 2025 г. в унгарския регистър на нематериалното културно наследство. Тази година четири, сред които е и Традицията на българското градинарство в Унгария. Празникът даде израз и на огромното уважение, с което унгарската държава и унгарското общество се отнасят към българите в Унгария.

От 17 октомври 2003 г., през 2023 г. – 20 години след приемането на декларацията на ЮНЕСКО за запазване на нематериалното културно наследство – денят, в който тя е подписана (17 октомври), е обявен за Ден на нематериалното културно наследство. Целта му е да популяризира сред широк кръг от населението добрите традиции, обществени практики и народни обичаи.

Анита Кишхеди, държавен секретар по културата в Министерството на културата и иновациите, и Естер Чонка-Такач, ръководител на Дирекцията за нематериално културно наследство, връчиха сертификатите на Димитър Танев, председател на Дружеството на българите в Унгария, и на д-р Данчо Мусев, председател на Българското републиканско

BULHARSKÉ ZÁHRADNÍCTVO V MAĎARSKU - V ZOZNAME NEHMOTNÉHO KULTÚRNEHO DEDIČSTVA

Dátum 17. október sa stal skutočným sviatkom pre Bulharov v Maďarsku. Ich storočná prítomnosť v krajine, počas ktorej významne prispeli k rozvoju maďarského pestovania zeleniny, priniesli nové technológie, pracovné nástroje, organizáciu práce a nové druhy zeleniny, ktoré obohatili maďarskú gastronómiu – všetko toto bolo v tento deň oficiálne ocenené. Svojou prácou bulharskí záhradníci prispievajú dodnes k rozvoju ekologického poľnohospodárstva a bioproduktov – a práve toto úsilie bolo teraz uznané.

V Deň nemotného kultúrneho dedičstva, ktorý sa každoročne oslavuje 17. októbra, sa v Etnografickom múzeu v prírode v Szentendre – Skanzene, odovzdávali certifikáty predstaviteľom komunít, ktoré boli v roku 2025 zaradené do maďarského zoznamu nemotného kultúrneho dedičstva. Tento rok pribudli štyri nové prvky – medzi nimi aj tradícia bulharského záhradníctva v Maďarsku. Slávnosť zároveň vyjadrila veľkú úctu, ktorú maďarský štát a spoločnosť preukazujú bulharskej komunite v krajine.

Dátum 17. október 2003 je symbolický – v tento deň bola podpísaná Deklarácia UNESCO o ochrane nemotného kultúrneho dedičstva. Dvadsať rokov po jej prijatí, v roku 2023, bol tento deň vyhlásený za Deň nemotného kultúrneho dedičstva s cieľom popularizovať medzi širokou verejnosťou dobré tradície, spoločenské praktiky a ľudové zvyky.

Certifikáty odovzdali Anita Kishegyi, štátna tajomníčka pre kultúru na Ministerstve kultúry a inovácií, a Eszter Csonka-Takács, riaditeľka Odboru pre nemotné kultúrne dedičstvo. Prevzali ich Dimitar Tanev, predseda Združenia Bulharov v Maďarsku, a Dr. Dančo Musev, predseda Bulharskej republikovej samosprávy – iniciátori návrhu na zápis bulharského záhradníctva do zoznamu.

Anita Kishegyi zdôraznila význam nemotného kultúrneho dedičstva aj v diplomatických a medzištátnych vzťahoch.

Na slávnosti sa zúčastnilo

самоуправление и инициатори за вписването в унгарския регистър.

Анита Кишхеди изтъкна важната роля на нематериалното културно наследство в дипломатическите и междудържавните отношения.

На церемонията присъстваха над 80 души от българската общност, демонстрирайки своето единство и сплотеност. Сред тях бяха посланикът на Република България Христо Полендаков, ръководители на български организации и местни общности.

За да почетат събитието, от България пристигна доц. Николай Вуков – представител на българския ЮНЕСКО комитет. Гост на празника бе и д-р Диана Митева от Музея на гурбетчийското градинарство в Лясковец, с който предстои и съвместна работа по разкриване на музейна сбирка в Будапеща. В Сканзена ще бъде създадена и българска градина, която ще бъде включена в обучителната програма на Етнографския музей на открито в Сентендре.

Празникът завърши с изпълнения на танцов състав „Янтра“. В края на хорото се хванаха много от участниците – и българи, и унгарци.

Автор: **Светла Кьосева**

viac ako 80 členov bulharskej komunity, čím prejavili svoju jednotu a spolupatričnosť. Medzi hosťami bol aj veľvyslanec Bulharskej republiky v Maďarsku Hristo Polendakov, vedúci bulharských organizácií a miestnych samospráv.

Z Bulharska pricestoval doc. Nikolaj Vukov, zástupca bulharského výboru UNESCO, ako aj Dr. Diana Miteva z Múzea záhradníctva – gurbetčijstva v Laskovci, s ktorým sa plánuje spoločná spolupráca pri vytvorení múzejnej expozície v Budapešti. V skanzene vznikne aj typická bulharská záhrada, ktorá bude súčasťou vzdelávacieho programu Etnografického múzea v prírode v Szentendre.

Slávnosť sa zakončila vystúpením tanečného súboru Jantra, po ktorom sa do spoločného tanca chytili mnohí účastníci podujatia – Bulhari aj Maďari.

Autor: **Svetla Kioseva**

“ПОЕТИЧНИ МОСТОВЕ” РАЗГОВОР С ПОЕТЕСАТА И ПРЕВОДАЧКА ДИМАНА ИВАНОВА

Тази есен българските поетеси Димана Иванова и Данила Райчева участваха във фестивала Pars Poetry в Братислава – международен поетичен фестивал, който събира в продължение на вече девет години автори от цял свят. Фестивалът се проведе от 11 до 13 октомври. На 11 октомври до обяд авторите се срещнаха с организаторите на фестивала в офиса на сдружението Pars Artem, а в 18.00 ч. в Градската библиотека в Стария град на Братислава се състоя официалното откриване на събитието, където представиха всички международни автори, а музикален гост беше словашкият фолклорен ансамбъл „Дубравски Диви“. На 12 и 13 октомври литературно-музикалната програма на фестивала продължи във великолепия словашки замък в Смоленице. На 12 октомври бяха обявени и редица награди в категориите проза и поезия на авторите на изд. Pars Artem, а за доброто настроение се погрижи словашката музикална група ROZMAR/IN.

Димана е добре позната на нашата общност – тя е живяла и работила в Словакия, оставяйки след себе си приятелства и спомени, които продължават да я свързват с тази страна.

Túto jeseň sa bulharské poetky Dimana Ivanova a Danila Rajčeva zúčastnili festivalu Pars Poetry v Bratislave – medzinárodného poetického festivalu, ktorý už deväť rokov spája autorov z celého sveta. Festival sa konal od 11. do 13. októbra. Dňa 11. októbra dopoludnia sa autori stretli s organizátormi festivalu v kancelárii združenia Pars Artem, a o 18.00 hod. sa v Mestskej knižnici v Starom Meste v Bratislave uskutočnilo slávnostné otvorenie podujatia, na ktorom sa predstavili všetci zahraniční autori. Hudobným hosťom bol slovenský folklórny súbor Dúbravské Divy. Literárno-hudobný program festivalu pokračoval 12. a 13. októbra v nádhernom

Срещаме Ви с нея отново, за да си поговорим за поезията, за носталгията и за това какво значи „дом“ за един поет.

Димана, разкажи ни за участието си във фестивала Pars Poetry? Какво ти донесе то?

Това не е моето първо участие във фестивала Pars Poetry. Участвах за първи път в неговото първо и по-специално издание през далечната вече 2017 г. Това беше особена чест за мен, тъй като в първото издание участваха само изявени словашки поети, които бяха и едни от основателите на сдружение Pars Artem, което е и организатор на фестивала. Двата основатели на Сдружението са словашките писатели Зузана Куглерова и Ондрей Каламар, но сред участниците на първото издание бяха и утвърдени словашки поети като Ерик Ондрейичка, Ян Тазберик, Мирослав Капуста и Мирослав Давид, както и чешките поети Мирослав Хуптих и покойният вече Алойс Мархоул.

Деветото издание на фестивала, в което взех участие сега, беше също вълнуващо и пъстро, защото публиката имаше възможност да се запознае освен с нас, българските поетеси Димана и Данила, и с турските поети Кадрие Джесур и Серкан Тюрк, както и със сръбския поет, живеещ в Германия – Игор Ремс. Освен това в рамките на изданието се запознах и с нови интересни словашки писатели от различни краища на Словакия, чиито книги издава изд. Pars Artem като Игор Гросман, Янка Бискупичова, Бибиана Шалингова и др. Разбира се, почувствах се отново като „у дома си“ в Словакия, а това чувство винаги ми е било свидно – нещо като емоционална зависимост към Словакия като към свой втори дом.

Живя и работи в Словакия – какво място заема този период в твоята памет? Има ли спомени, които още те връщат тук? Повлияха ли ти словашката култура или език върху поетичното мислене? Носталгията често е спътник на хората, които живеят между два дома. Как я усещаш ти – повече като болка или като извор на вдъхновение?

Периодът на живота ми в Словакия до този момент е от 2009 г. до 2017 г., като от 2012 г. до 2017 г. имам пет години редовен стаж като учител в словашката гимназия „Ул. 1-ви май“ в гр. Малацки. Това бяха едни от най-безгрижните години в живота ми в един втори дом сред друг славянски народ, който е близък до българския и който ме прие като своя. Чувствах се щастлива. Самият словашки език не ми е повлиял на поетичното мислене, но словашката култура и реалии – да. В стиховете ми има много словашки мотиви. Имам и две издадени книги на словашки език, но те са превеждани от българските оригинали – стиховете си пиша първоначално само на български език. Носталгията ми към Словакия е и болка, но и стимул, и вдъхновение. Понеже стремежът ми, както вероятно и този на всички хора, е да стана

slovenskom zámku v Smoleniciach. Dňa 12. októbra boli zároveň vyhlásené viaceré ceny v kategóriách próza a poézia pre autorov vydavateľstva Pars Artem, o dobrú náladu sa postarala slovenská hudobná skupina ROZMAR/IN.

Dimana je našej komunite dobre známa – žila a pracovala na Slovensku, zanechala tu priateľstvá a spomienky, ktoré ju s touto krajinou stále spájajú.

Stretávame sa s ňou opäť, aby sme sa porozprávali o poézii, nostalgii a o tom, čo znamená „domov“ pre jedného básnika.

Dimana, povedz nám o svojom účinkovaní na festivale Pars Poetry. Čo ti prinieslo?

Toto nebolo moje prvé účinkovanie na festivale Pars Poetry. Po prvýkrát som sa zúčastnila jeho prvého a veľmi špeciálneho ročníka, ešte v roku 2017. Bola to pre mňa veľká česť, pretože na prvom ročníku sa zúčastnili iba významní slovenskí básnici, ktorí boli zároveň spoluzakladateľmi združenia Pars Artem, organizátora festivalu. Zakladateľmi združenia sú slovenskí spisovatelia Zuzana Kuglerová a Ondrej Kalamár, medzi účastníkmi prvého ročníka však boli aj renomovaní slovenskí básnici ako Erik Ondrejčka, Ján Tazberík, Miroslav Kapusta a Miroslav Dávid, ako aj českí autori Miroslav Hupťich a už zosnulý Alois Marhoul.

Deviaty ročník festivalu, na ktorom som sa zúčastnila teraz, bol rovnako vzrušujúci a pestrý, pretože publikum malo možnosť spoznať okrem nás, bulharských poetiek Dimany a Daniely, aj tureckých básnikov Kadriye Cesur a Serkana Türka, ako aj srbského básnika žijúceho v Nemecku – Igora Remsa. Okrem toho som mala možnosť zoznámiť sa s novými zaujímavými slovenskými autormi z rôznych kútov Slovenska, ktorých knihy vydáva Pars Artem – napríklad Igor Grossman, Janka Biskupičová, Bibiana Schalingová a ďalší. Samozrejme, opäť som sa cítila na Slovensku ako „doma“ – a tento pocit je pre mňa vždy veľmi vzácny, takmer ako emocionálna závislosť na Slovensku ako na svojom druhom domove.

Žila si a pracovala na Slovensku – aké miesto zaujíma toto obdobie v tvojej pamäti? Máš spomienky, ktoré ťa sem stále vracajú? Ovplyvnila ťa slovenská kultúra alebo jazyk v tvojom poetickom myslení?

Obdobie môjho života na Slovensku trvalo od roku

отново по-щастлива, връщайки се към Словакия, а сега щастието ми в България е по-различно и то е обусловено от живота с прекрасния ми син Тео, доведох го заедно със съпруга ми този път с мен в Братислава. Той се чувстваше прекрасно и лесно свикна с града, все едно винаги е живял тук. Намери си словашко приятелче – момиченце, с което се разбра на английски и играха заедно на площадка за деца до Дунава. Помислих си – дано, аз не успея да създам тук семейство, но той път може да успее, та поне внуци да имам в Словакия. Е, има страшно много време дотогава... Ще имам поне за какво да мечтая.

Какво ти дава по-голямо вдъхновение – споменът или настоящето? Като човек, живял между култури – вярваш ли, че можем да принадлежим на повече от едно място?

Аз пиша, улавяйки настоящия момент или изразявайки определени чувства, които ме вълнуват в настоящето или в минали моменти, които обаче не са били далеч в миналото. Така че що се отнася до миналото, вече съм го отразила в минали книги. Сега пиша стихове за настоящето – импресии от пътувания или от преживени моменти със сина ми. Да, разбира се, че някои хора принадлежим на повече от едно място. Аз лично принадлежа поне на две места – България и Словакия, а понеже съм живяла дълго и в Прага, и съм бохемист по висше образование, някои хора определено смятат, че съм оставила следа и в Чехия.

И накрая – какво предстои за теб като автор? Работиш ли върху нова книга, проект или нещо, което би искала да споделиш с читателите на „Сънародник“?

Продължавам да пиша стихове, не напредвам с бързи темпове към следваща стихосбирка, но ще има такава. Аз никога не съм била графоман, смятам, че книгите трябва да отлежават и да бъдат добре премислени преди да бъдат издадени. Другото ми занимание е преводът на художествена литература, главно поезия – напоследък излязоха в мой превод няколко книги – дългоочакваната антология на съвременна чешка поезия „Гласове от сърцето на Европа“ (изд. „Мултипринт“, 2023) и стихосбирката „Амонит“ (изд. „Хайни“, 2025) на словашкия поет Юрай Куняк. Стихосбирката „Балчик“ на чешката поетеса Радка Рубилина, която в момента е директор на Чешкия център в София се очаква да излезе всеки момент в изд. „Персей“. В момента превеждам поезия от Зузана Куглерова, но

2009 до 2017, pričom od roku 2012 do 2017 som mala päť rokov riadnej praxe ako učiteľka na slovenskom gymnáziu „Ul. 1. mája“ v Malackách. To boli jedny z najbezstarostnejších rokov môjho života – v druhom domove uprostred slovanského národa, ktorý je blízky Bulharom a prijal ma ako svoju. Bola som šťastná. Samotný slovenský jazyk neovplyvnil moje poetické myslenie, ale slovenská kultúra a každodennosť – áno. V mojich veršoch sa často objavujú slovenské motívy. Mám dve knihy vydané v slovenčine, no ide o preklady z bulharských originálov – básne píšem výlučne po bulharsky. Moja nostalgia za Slovenskom je zároveň bolesť aj inšpirácia. Túžim po návrate, pretože ako väčšina ľudí, aj ja hľadám svoje šťastie – a časť z neho zostala tu, na Slovensku. Teraz je moje šťastie v Bulharsku iné – súvisí so životom s mojím milovaným synom Teom. Tentoraz som ho so svojím manželom vzala so sebou do Bratislavy. Cítil sa tu výborne, rýchlo si zvykol na mesto, akoby tu vždy žil. Našiel si slovenskú kamarátku – dievčatko, s ktorým sa dorozumievali po anglicky a hrali sa spolu na detskom ihrisku pri Dunaji. Pomyslela som si – ja som si tu rodinu nezaložila, ale možno on raz áno... a tak budem mať možno vnúčatá na Slovensku. Nuž, na to je ešte veľa času – ale aspoň mám o čom snívať.

Čo ti prináša väčšiu inšpiráciu – spomienka alebo prítomnosť? Veríš, že človek môže patriť na viac než jedno miesto?

Píšem básne, zachytávajúc okamih alebo vyjadrujúc pocity, ktoré ma zaujímajú v prítomnosti, prípadne sa viažu na nedávne minulé chvíle. Čo sa týka minulosti, tú som už zachytila v svojich starších knihách. Teraz píšem o prítomnosti – o cestách, zážitkoch, chvíľach so svojím synom. Áno, verím, že niektorí ľudia patria na viac než jedno miesto. Ja osobne patríam najmenej na dve – Bulharsko a Slovensko. A keďže som dlhšie žila aj v Prahe a som bohemistka, mnohí hovoria, že som zanechala stopu aj v Česku.

A na záver – čo ťa čaká ako autorku? Pracuješ na novej knihe či projekte, o ktorom by si sa chcela podeliť s čitateľmi časopisu „Krajan“?

Naďalej píšem poéziu, hoci nie veľmi rýchlym tempom – ale ďalšia zbierka určite bude. Nikdy som nebola grafomanka; verím, že knihy musia „odstáť“ a byť dobre premyslené pred vydaním. Druhým mojím povolaním je preklad umeleckej literatúry, najmä poézie. V poslednom čase vyšlo niekoľko kníh v mojom preklade – dlhoočakávaná antológia súčasnej českej poézie „Hlasy zo srdca Európy“ (Multiprint, 2023) a zbierka „Amonit“ (Haini, 2025) od slovenského

имам амбиции постепенно да реализирам и един литературно-критически проект – да превода на български език и издам докторската си дисертация в България, която е върху много специфична тема – концепцията за Аз-а в поезията на чешкия декаданс, но проектът е доста мащабен като работа и винаги бива изтикан в страни от други по-малки проекти и ежедневни задачи, така че не знам дали ще бъде осъществен в съвсем близко бъдеще.

БЪЛГАРСКИ ТЕАТЪР В БРАТИСЛАВА: БЛЕСТЯЩ СТАРТ НА ФЕСТИВАЛА

На 19 октомври тържествено открихме 9. Фестивал на българската култура и изкуство в Братислава със спектакъла „Този Филм“ - с участието на Асен Блатечки и Антоанета Добрева – Нети. Залата беше запълнена, а публиката прие постановката с голямо вълнение и топли аплодисменти. Актьорите споделиха, че спектакълът е написан специално за тях двамата от композитора Дони – съпругът на Нети – като представление, което може да пътува по света и да достига до българските общности навсякъде. Постановката вече три години обикаля Европа, играна е и в САЩ, а навсякъде среща жив интерес.

Гостите от България казаха, че се радват да са отново в Братислава, че градът им носи спокойствие и уют, а срещите с българите в чужбина са сред най-топлите им преживявания. За много от присъстващите това беше рядък шанс да гледат съвременно българско театрално представление, което липсва в ежедневието на сънародниците ни зад граница. Зрителите коментираха, че спектакълът е забавен, динамичен, пълен с неочаквани обрати и създаден с финес и много талант – само от двама актьори и няколко стола на сцената.

басника Juraja Kuniaka. Vydanie zbierky „Balčik“ od českej poetky Radky Rubiliny, ktorá je v súčasnosti riaditeľkou Českého centra v Sofii, sa očakáva každým dňom (vyd. Persej). Momentálne prekladám poéziu Zuzany Kuglerovej, no zároveň mám ambíciu postupne realizovať aj literárno-kritický projekt – preložiť do bulharčiny a vydať svoju doktorskú dizertáciu na veľmi špecifickú tému: koncepcia „Ja“ v poézii českého dekadentizmu. Je to však rozsiahla práca, ktorá je často odsúvaná inými menšími projektmi a každodennými povinnosťami – takže neviem, či sa ju podarí zrealizovať v blízkej budúcnosti.

BULHARSKÉ DIVADLO V BRATISLAVE: SKVELÝ ŠTART FESTIVALU

Dňa 19. októbra sme slávnostne otvorili 9. ročník Festivalu bulharskej kultúry a umenia v Bratislave divadelným predstavením „Tento film“ v podaní Asena Blateckého a Antoanety Dobrevy-Neti. Sála bola plná a publikum prijalo inscenáciu s veľkým nadšením a vrúcny potleskom. Herci sa podelili o informáciu, že predstavenie bolo napísané špeciálne pre nich dvoch skladateľom Donim – manželom Neti – ako projekt, ktorý môže cestovať po svete a oslovovať bulharské komunity kdekôľvek.

Inscenácia už tri roky putuje po Európe, hrala sa aj v USA a všade sa stretáva s rovnakým živým záujmom.

Hostia z Bulharska povedali, že sa veľmi tešia, že sú opäť v Bratislave, že mesto im prináša pokoj a útulnú atmosféru a že stretnutia s Bulharmi v zahraničí patria medzi ich najprijemnejšie zážitky. Pre mnohých prítomných to bola vzácna príležitosť vidieť súčasné bulharské divadelné predstavenie, ktoré

im v každodennom živote mimo vlasti chýba. Diváci komentovali, že inscenácia je zábavná, dynamická, plná nečakaných zvrátov a vytvorená s veľkou jemnosťou a

Вечерта завърши в приятелска и непринудена атмосфера – с вкусен словашки джолан и бира, с които по традиция почерпихме нашите гости в знак на благодарност и гостоприемство. Така откриването на фестивала се превърна не само в културно събитие, но и в истински празник на общността, който остави всички заредени и усмихнати.

БЪЛГАРСКИЯТ РОК ОЖИВЯ В СЪРЦЕТО НА БРАТИСЛАВА: Б.Т.Р. С НЕЗАБРАВИМ КОНЦЕРТ В ХРАМА „КЛАРИСКИ“

На 24 октомври в магичната и акустична атмосфера на историческия храм „Клариски“ в Братислава се състоя едно от най-ярките културни събития за българската общност в Словакия – концертът на легендарната рок група Б.Т.Р.

Събитието бе част от Фестивала на българската култура и изкуство, организиран от Българския културен съюз.

Вечерта се превърна в истински празник на музиката – публиката пееше и танцуваше заедно с Б.Т.Р. Мощният звук и характерната енергия на групата изпълниха старинното пространство и оставиха усещане за изключително преживяване.

Сред присъстващите имаше българи от Словакия, гости от Виена и Чехия, както и словашки и чешки почитатели на рока.

Музикантите откриха концерта с думите:

„За нас е наистина голяма чест, че сме за първи път в Братислава.“

Те представиха песни от новия си албум, а най-бурни реакции предизвикаха вечните им хитове, които всички поколения в залата пееха заедно.

Атанас Пенев – Наско, вокалът на групата, разкри в интервю с нас, че Б.Т.Р. са свирили на много места по света, включително и в църкви, но рядко

talentom – len dvomi hercami a niekoľkými stoličkami na javisku.

Večer sa skončil v priateľskej a uvoľnenej atmosfére – s chutným slovenským pečeným kolenom a pivkom, ktorými sme podľa tradície pohostili našich hostí ako prejav vďaky a privítania. Tak sa otvorenie festivalu stalo nielen kultúrnou udalosťou, ale aj skutočným sviatkom komunity, ktorý zanechal všetkých nabitých energiou a úsmevmi.

BULHARSKÝ ROCK OŽIL V SRDCI BRATISLAVY: B.T.R. S NEZABUDNUTELNÝM KONCERTOM V KOSTOLE KLARISKY

Dňa 24. októbra sa v magickej a akusticky výnimočnej atmosfére historického kostola Klarisky v Bratislave uskutočnilo jedno z najvýraznejších kultúrnych podujatí bulharskej komunity na Slovensku – koncert legendárnej rockovej skupiny B.T.R.

Podujatie bolo súčasťou Festivalu bulharskej kultúry a umenia, organizovaného Bulharským kultúrnym zväzom.

Večer sa premenil na skutočný sviatok hudby – publikum spievalo aj tancovalo spolu s B.T.R. Silný zvuk a charakteristická energia skupiny naplnili historický priestor a zanechali pocit mimoriadneho zážitku.

Medzi divákmi boli Bulhari zo Slovenska, hostia z Viedne a Česka, ako aj slovenskí a českí fanúšikovia rocku.

Hudobníci otvorili koncert slovami:

„Je pre nás veľkou cťou, že sme po prvý raz v Bratislave“.

Predstavili piesne zo svojho nového albumu, no najväčší ohlas vyvolali ich nestarnúce hity, ktoré spievali všetky prítomné generácie v chráme.

Atanas Penev – Nasko, spevák kapely, v rozhovore s nami uviedol, že B.T.R. hrali na mnohých miestach sveta, aj v kostoloch, no len zriedka na takom silne

на толкова въздействащо място.

„За пръв път ще свирим на такова красиво място“, каза той, гледайки към високите арки на храма.

Той се върна и към началото на групата, когато през 1993 г. френски продуцент ги събира за запис на т.нар. „френски албум“.

Наско разказа с усмивка как кастингът им се пада ден след отпадането на Франция от световното по футбол: „Приветствието не беше особено топло“, пошегува се вокалистът.

Точно тогава, в един клуб в Ница, Б.Т.Р. се изправят за първи път пред истинска клубна рок-публика – преживяване, което променя посоката им: „Когато се върнахме в България, започнахме да свирим по клубове. Мога спокойно да кажа, че ние вкарахме рок енд рола в българските клубове.“

пôsobiacom mieste.

„Prvýkrát budeme hrať na takomto krásnom mieste,“ povedal, pozerajúc sa na vysoké oblúky chrámu.

Zaspomínal si aj na začiatky skupiny, keď ich v roku 1993 francúzsky producent pozval na nahrávanie tzv. „francúzskeho albumu“. Nasco s úsmevom spomína, že konkurz sa konal deň po vypadnutí Francúzska zo svetového futbalového šampionátu. „Privítanie nebolo práve najvrúcnejšie,“ žartuje spevák.

Práve vtedy, v jednom klube v Nice, Б.Т.Р. prvýkrát stáli pred skutočným klubovým rockovým publikom – zážitok, ktorý zmenil ich smerovanie: „Keď sme sa vrátili do Bulharska, začali sme hrať v kluboch. Môžem pokojne povedať, že my sme priniesli rock'n'roll do bulharských klubov.“

Той разказа и за песента „Ела“, изпълнявана само с китара и глас: „Всяка песен, която изпълняваме, носи своя сила, но „Ела“ всяка вечер ми е като за първи път. Винаги трябва да ѝ вдъхна същата честност, мистичност и любов. В началото дори ми беше трудно да я пея, защото очите ми се пълнеха със сълзи.“

Групата отпрати и специално послание към българите в Словакия:

„Желая на всички българи в Словакия да не се чувстват далеч от родината... Много музика, много здраве, много щастие и малко късмет.“

Консулт на България в Словакия, г-жа Габриела Примова, сподели с усмивка:

„Това е една от моите любими групи... Смятам, че тази вечер всички ще се забавляват максимално и ще се получи страхотна парти атмосфера. Да живее рокът!“

Своите впечатления изразиха и представители на словашката публика, които определиха концерта като „невероятно преживяване“.

Вечерта завърши с бурни аплодисменти и истинска рок атмосфера, която дълго ще остане в сърцата на българите в Братислава. Б.Т.Р. доказаха, че рокът не познава граници и обединява хората чрез музиката и силните емоции.

„МОЯТ ЧИЧО ЛЮБЕН“ ОТКРИ ПОРЕДИЦАТА ОТ БЪЛГАРСКИ ФИЛМИ В БРАТИСЛАВА

Тази година решихме да зарадваме публиката с още по-богата филмова програма – цели шест български филма, включени заради големия интерес към прожекциите от миналата година.

За домакин избрахме кино Mladost – едно изключително уютно, човешко и атмосферно

Hovoril aj o piesni Ela(Pod) ktorú kapela hrá iba s gitarou a hlasom: „Každá pieseň má svoju silu, ale Ela je pre mňa každý večer ako po prvý raz. Vždy do nej musím vložiť rovnakú úprimnosť, tajomstvo a lásku. Na začiatku sa mi ju dokonca ťažko spievalo, pretože sa mi oči zalievajú slzami.“

Skupina poslala aj špeciálne posolstvo Bulharom na Slovensku:

„Želám všetkým Bulharom na Slovensku, aby sa necítili ďaleko od domova... Veľa hudby, veľa zdravia, veľa šťastia a trochu „kasmetu“.“

Bulharská konzulka na Slovensku, pani Gabriela Primova, sa s úsmevom podelila o svoje dojmy:

„Toto je jedna z mojich obľúbených skupín... Myslím si, že dnes večer sa všetci skvele zabavia a vznikne výborná párty-atmosféra. Nech žije rock!“

Svoje dojmy vyjadrili aj slovenskí návštevníci, ktorí koncert označili za „neuveriteľný zážitok“.

Večer sa skončil búrlivým potleskom a pravou rockovou atmosférou, ktorá zostane ešte dlho v srdciach Bulharov v Bratislave. B.T.R. opäť dokázali, že rock nepozná hranice a spája ľudí cez hudbu a silné emócie.

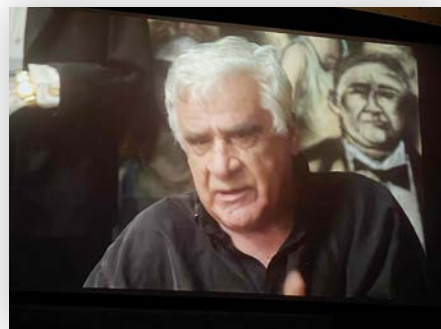
„MÔJ STRÝKO LJBEN“ OTVORIL SÉRIU BULHARSKÝCH FILMOV V BRATISLAVE

Tento rok sme sa rozhodli potešiť publikum ešte bohatším filmovým programom – až šiestimi bulharskými filmami, zaradenými vďaka veľkému záujmu o projekcie z minulého roka.

Ako hostiteľa sme si vybrali kino Mladost – mimoriadne útulné a ľudské miesto s atmosférou, nasiaknuté históriou a situované v samotnom srdci Bratislavy.

Dňa 12. novembra sme otvorili Festival bulharského filmu dokumentárnym filmom „Môj strýko Ljuben“

място, пропито с история и разположено в самото сърце на Братислава.

На 12 ноември дадохме началото на Фестивала на българското кино с документалния филм „Моят чичо Любен“ на режисьора Никола Бошнаков. Макар документалното кино да е по-специфичен жанр, интересът беше голям и залата се изпълни с българи, словаци и приятели на киното.

Филмът впечатли и дори надхвърли очакванията – това се усещаше още в края на проекцията, когато зрителите си разменяха тихи реплики като „страхотно“, „неочаквано силен“, „много човешки филм“.

След проекцията, нашият специален гост – режисьорът Никола Бошнаков – сподели любопитни истории „от кухнята“: за срещата си с Рей ван Цешау, за първия досег до света на художника Любен Стоев, както и за хората и местата, през които е преминал филмът му.

Въпросите към него бяха много – още едно доказателство, че филмът е оставил следа у зрителите.

Така с едно силно, искрено и дълбоко човешко кино преживяване започна нашата филмова програма.

„СТАДОТО“ - БЪЛГАРСКАТА НАДЕЖДА ЗА „ОСКАР“

Вторият филм от нашата филмова програма тази година беше не кой да е, а българската номинация за „Оскар“ – „Стадото“. Заглавие, което предизвика особено голям интерес и привлече зрители от различни среди.

На 18 ноември уютното кино Mladost отново се изпълни с любители на качественото кино. Атмосферата беше едновременно спокойна и заредена с очакване – естествено усещане, когато предстои среща с филм, който вече е направил силно впечатление на множество фестивали и критици.

„Стадото“ разказва историята на Али и дъщеря му Тарика – двама души, живеещи тихо и уединено в българско село. Когато момичето развива рядко

режисера Nikolu Bošnakova. Hoci dokumentárny film je špecifickým žánrom, záujem bol veľký a sála sa zaplnila Bulharmi, Slovákmi a milovníkmi filmu.

Film zapôsobil a dokonca predčil očakávania – bolo to cítiť už na konci projekcie, keď si diváci ticho vymieňali poznámky ako „úžasné“, „nečakane silné“, „veľmi ľudský film“.

Po projekcii náš špeciálny hosť – režisér Nikola Bošnakov – prezradil zaujímavosti „zo zákulisia“: o stretnutí s Rayom van Czeschauom, o svojom prvom dotyku so svetom maliara Ljubena Stoeva, ako aj o ľuďoch a miestach, ktorými jeho film prechádzal.

Otázok k nemu bolo veľa – čo je ďalším dôkazom, že film zanechal v divákoch hlboký dojem.

Takto sa jedným silným, úprimným a hlboko ľudským filmovým zážitkom začal náš filmový program.

„TARIKA“ - BULHARSKÁ NÁDEJ NA OSCARA

Druhým filmom v našom filmovom programe bol výnimočný titul – bulharská nominácia na Oscara „Tarika“. Film, ktorý vzbudil veľký záujem a prilákal divákov z rôznych prostredí.

18. novembra sa útulné kino Mladost opäť zaplnilo milovníkmi kvalitnej kinematografie. Atmosféra bola pokojná, no plná očakávaní – prirodzený dôsledok toho, keď sa premieta film, ktorý už získal pozornosť mnohých festivalov aj filmových kritikov.

„Tarika“ rozpráva príbeh Aliho a jeho dcéry Tariky, ktorí žijú тихо a izolovane v bulharskej dedine. Keď sa u dievčaťa objaví vzácne ochorenie známe ako „motýlie krídla“, v komunite sa prebúdzajú staré povery a strach. Film postupne odhaľuje vrstvy spoločnosti, v ktorej sa nedôvera môže rýchlo zmeniť na neznášanlivosť.

Publikum zadržalo dych už od prvých scén – kvôli silným hereckým výkonom Vesely Valčevovej a Zachari Bacharova, kvôli pôsobivej atmosfére a kvôli hlbokým otázkam, ktoré film kladie. Mnohí z divákov povedali, že príbeh ich oslovil práve svojou ľudskou pravdou – so strachmi, reakciami a nádejami, ktoré možno nájsť v každej malej spoločnosti.

Po premietaní dlho pokračovali rozhovory o umeleckých rozhodnutiach,

заболяване, известно като „крила на пеперуда“, общността около тях реагира с неподготвен за времето страх. Филмът постепенно и майсторски разгръща пластове на едно общество, в което суеверията лесно прерастват в нетърпимост.

Публиката поема дъх още от първите сцени – заради силната актьорска игра на Весела Вълчева и Захари Бахаров, заради внушителната атмосфера и заради дълбоките въпроси, които филмът поставя. Много от зрителите споделиха, че историята ги е докоснала именно със своята човешка правда – със страховете, реакциите и надеждите, които могат да бъдат открити във всяко малко общество.

След прожекцията разговорите продължиха дълго – за художествените решения, за социалните теми във филма, за метафорите около „стадото“, страха и различността. Този жив обмен на впечатления още веднъж показва, че качествено кино винаги намира път към хората.

С прожекцията на „Стадото“ фестивалната ни програма продължи силно и емоционално, с филм, който не оставя никого равнодушен.

„АДАЖИО ЗА МАРИЯ“ НА ГЕОРГИ БЪРДАРОВ

На 12 ноември 2025 г. Посолството на Р. България в Словашката република и Българският културен институт представиха най-новата книга на Георги Бърдаров „Адажио за Мария“. Събитието бе открито от Н. Пр. Извънредния и пълномощен посланик на страната ни г-н Васил Петков: „Радвам се, че присъствам на премиерата на третата книга на г-н Бърдаров в Братислава. Той е пример как човек трябва да преследва мечтите си и да вярва в своите способности. В продължение на 26 години авторът е изпращал свои ръкописи до различни издателства, които са отказвали да го публикуват. Днес той е сред най-известните ни творци, а книгата му „Absolvo te!“ получава Европейската награда за литература за 2021 г.“ Консулт на Р. България г-жа Габриела Примова сподели, че е прочела книгата „на

Bulharský kultúrny zväz vás pozýva na

Festival bulharského filmu

TARÍKA

18.11.2025 OD 18:00H.

KINO MLADOSŤ, BRATISLAVA

6 BULHARSKÝCH FILMOV KAŽDÝ TÝŽDEŇ INÝ
OD 11.11.2025 DO 18.12.2025

Viac informácií na našom FB a na stránke Kina Mladost'

Festival sa realizuje s finančnou podporou Fondu na podporu kultúry národnostných menšín

o sociálnych témach vo filme, o metaforách okolo „stáda“, strachu a odlišnosti. Táto živá výmena dojmov ešte raz ukázala, že kvalitné kino vždy nájde cestu k ľuďom.

Premietaním filmu „Tarika“ náš festivalový program pokračoval silne a emocionálne, s filmom, ktorý nenechá nikoho ľahostajným.

ADAGIO PRE MÁRIU- GEORGI BARDAROV

12. novembra uviedlo Veľvyslanectvo Bulharskej republiky v Slovenskej republike a Bulharský kultúrny inštitút najnovšiu knihu Georgiho Bardarova Adagio pre Máriu. Podujatie otvoril J.E. Mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec Bulharskej republiky Vasil Petkov: „Teším sa, že som na uvedení tretej knihy pána Bardarova v Bratislave. Je príkladom toho, ako má ísť človek za svojimi snami, ako má veriť vo svoje schopnosti. Celých 26 rokov posielal autor rukopisy rôznym vydavateľstvám, ktoré ho odmietali vydať. Dnes patrí k našim najznámejším tvorcom a román Absolvo te! získal Európsku cenu za literatúru 2021.“ Konzulka Bulharskej republiky, pani Gabriela Primova, sa zdôverila, že knihy prečítala „jedným dychom“ a netrpezlivo očakáva jeho ďalšie dielo.

Ďalšími hosťami na podujatí boli: Splnomocnená

един дъх" и очаква с нетърпение следващата му творба.

Други гости на събитието бяха Пълномощният министър на Р. България г-жа Виктория Меламед, бившият външен министър на Словакия г-жа Зденка Крамплова, която е завършила в България, директорът на българското училище „Христо Ботев“ в Братислава г-н Николай Йорданов, представители на Българския културен съюз, на Клуба на интелектуалците, дипломати, учители, любители на литературата.

За книгата си Георги Бърдаров е категоричен: „Убеден съм, че можем да се преборим за мечтите и любовта си. Дори и да изглежда невъзможно, дори и целият свят да е срещу нас. „Адажио за Мария“ е история за най-голямото чудо – самия живот!“ Това е история за истинската, дълбока любов на Вангел и Мария, за която двамата се борят през целия си живот. Една страст, която преминава през различни катаклизми, исторически събития и съдбовни обрати.

Представянето бе съпътствано с прожекция, която визуално илюстрира сюжета и идеите на романа. Филмът бе дело на екипа на издателство „Мусагена“.

Георги Бърдаров е писател, географ, специалист по етнорелигиозни конфликти и демографски проблеми. Работи като журналист и сценарист, преподава в катедра „Социално-икономическа география“ в Геолого-географския факултет на Софийския университет. Доктор е по География на населението и селищата. Преподава Демография, Етнорелигиозни конфликти, География на населението и селищата, Геоурбанистика, Регионален анализ на човешките ресурси. През 2012 г. получава титлата доцент. От октомври 2015 г. е заместник-декан на Геолого-географския факултет.

През 2023 г. Българският културен институт представи

ministerka Bulharskej republiky pani Viktoria Melamed, bývalá ministerka zahraničných vecí pani Zdenka Kramplová, ktorá študovala v Bulharsku, riaditeľ bulharskej školy Christa Boteva v Bratislave pán Nikolaj Jordanov, zástupcovia Bulharského kultúrneho zväzu, Klubu intelektuálov, diplomati, učelia, milovníci literatúry.

Autor sa o svojej knihe vyjadril: „Som presvedčený, že vieme zabojsovať za svoje túžby a lásku. Hoc sa to zdá nemožné, hoc je proti nám celý svet. Adagio pre Máriu je príbeh o najväčšom zázraku – o samotnom živote!“ Je to príbeh skutočnej hlbokoj lásky Vangela a Márie, o ktorú bojujú celý život. Lásky, ktorá prechádza rôznymi kataklizmami, historickými udalosťami a zvratmi.

Georgi Bardarov je spisovateľ, geograf, odborník v oblasti etnologických a religionistických konfliktov a demografických problémov. Pracuje ako novinár a scenárista, prednáša sociálno-ekonomickú geografiu na Geologicko-geografickej fakulte Sofijskej univerzity. Je doktorom geografie obyvateľstva a osídlenia. Prednáša demografiu, etnologické konflikty, geografiu obyvateľstva a osídlenia, geourbanistiku, regionálnu analýzu ľudských zdrojov. V roku 2012 bol menovaný za docenta. Od októbra 2015 je prodekanom Geologicko-geografickej fakulty.

3. mája 2023 uviedol Bulharský kultúrny inštitút

knihy Georgiho Bardarova Absolvo te! a Rátam ešte každý deň. Srdcervúce romány, inšpirované skutočnými príbehmi, vzdialenými v čase a súčasne prepojené osudmi postáv a ich potrebou odpustenia. V sále BKI sa premietal dokumentárny film, sledujúci dej románov v angličtine s bulharskými titulkami a slovenským simultánnym prekladom. Film je dielom riaditeľa vydavateľstva Musagena - výtvarníka Petka Mančeva. Riaditeľka BKI, pani Vanja Radeva,

книгите на Георги Бърдаров „Absolvo te“ и „Аз още броя дните“. Разтърсващи романи, вдъхновени от действителни истории – отдалечени във времето и едновременно свързани чрез съдбата на героите и нуждата им от прошка, като те също бяха онагледени с прожекция. Филмът бе дело на съдружника на Бърдаров в издателство „Мусагена“ - художника Петко Манчев. Тогава директорката на Българския културен институт г-жа Ваня Радева нарече романите пророчески, написани с провиждаща мъдрост. През есента на 2023 г. издателство „Мусагена“ публикува нейната стихосбирка „ПРОЗОРЕЦ“ с картини от Мирослав Радев, която бе представена в БКИ Братислава и в Градската художествена галерия в София.

За издателство „Мусагена“ вече е традиция да представя произведенията си чрез турне из градовете на Европа – Аугсбург, Майнц, Люксембург, Кьолн, Бремен, Лайпциг, Дрезден, Прага, Братислава и Виена. Този път то премина през Братислава, Виена и Грац.

Екипът на издателство „Мусагена“ и писателят Георги Бърдаров навсякъде са посрещани с благоговение и любов както от българската общност, така и от хора, които имат досег с българската култура и образование.

Вярваме, че новата книга на Георги Бърдаров „Адажио за Мария“ ще достави интелектуална наслада на читателите в Братислава. (Мисля, че думата „аудитория“ не е уместна в случая, защото се използва по-скоро, когато слушаш нещо - лекция, концерт. Препоръчвам замяната ѝ с „читатели“. На читателите в Братислава.

označila romány za prorocké, napísané s prezieravou múdrosťou. Na jeseň 2023 vyšla vo vydavateľstve MUSAGENA básnická zbierka OKNO riaditeľky Bulharského kultúrneho inštitútu v Bratislave Vanji Radevovej, s obrazmi Miroslava Radeva, ktorá bola pokrstená 3.11. toho istého roku v BKI a predstavili ju aj v Mestskej umeleckej galérii v Sofii.

Vydavateľstvo Musagena už tradične uvádza svoje diela formou turné po európskych mestách - Augsburg, Mainz, Luxemburg, Kolín, Brémy, Lipsko, Drážďany, Praha, Bratislava či Viedeň. Tento raz sa uskutočnilo v Bratislave, Viedni a Grazi.

Členovia vydavateľstva Musagena a spisovateľ Georgi Bardarov sú všade vítaní s úctou a láskou zo strany bulharskej komunity, aj ľuďmi, ktorí majú kontakt s bulharskou kultúrou a vzdelaním.

Veríme, že nová kniha Georgiho Bardarova Adagio pre Máriu ponúkne bratislavskému publiku intelektuálny pôžitok.

ПЪЛНА ЗАЛА, МНОГО СМЯХ И ЕДНА ОБЩА ИСТИНА: ДА СИ БЪЛГАРИН Е ПРИКЛЮЧЕНИЕ!

В съботния следобед на 22 ноември в Teatro Colorato в Братислава се случи нещо, което трудно може да се опише само с думи — трябва да си бил там. Залата беше пълна, а атмосферата беше толкова жива, че смехът изпълваше пространството.

Това не беше просто спектакъл — това беше вечер, в която се засмяхме на нашето „ди“, на общите ни преживявания, на носталгията, която

PLNÁ SÁLA, VEĽA SMIECHU A JEDNA VŠEOBECNÁ PRAVDA: BYŤ BULHAROM JE DOBRODRUŽSTVO!

V sobotné popoludnie 22. novembra sa v divadle Teatro Colorato v Bratislave udialo niečo, čo sa len ťažko opisuje slovami – to ste tam jednoducho museli byť. Sála bola plná a atmosféra taká živá, že smiech naplnil celý priestor.

Nebolo to len predstavenie – bolo to stretnutie. Stretnutie so sebou samými, s naším „di“, so známym

ни кара да се усмихваме и да си припомним откъде идваме.

„От България с любов“ е стендъп комедия като никоя друга — 100 минути без филтър и без излишна цензура, но с много обич и искреност, която докосва точно там, където на всички ни е смешно и понякога тъжно едновременно.

На сцената Красимира Хаджииванова, Ива Тодорова и Оля Малинова създадоха атмосфера, в която всяка шега е и малка истина за нашия живот, път, бит и дух. Тяхното присъствие е различно:

- Красимира, с живия си, непосредствен хумор;
- Ива, с актьорска чувствителност и искрящо присъствие;
- Оля, с остър и понякога провокативен хумор.

Всяка различна, но именно това прави спектакъла силен — три гласа, които се допълват и правят наблюдението за българския живот зад граница иронично, самоиронично и изключително смешно.

Чрез поредица от истории и точни наблюдения, те разказват за онези „малки големи“ неща, които правят българското ежедневие така познато на всеки от нас — ситуации, в които се разпознаваме, дори когато живеем далеч от България.

И именно това е силата на спектакъла — той не те кара само да се смееш, той те кара да се разпознаеш. Смехът е интелигентен, не вулгарен. Смехът е съпричастен, не надменен. И смехът е такъв, в какъвто всички ние обичаме да се припознаваме — топъл, човешки и с щипка носталгия по „нашето“.

На финала на вечерта си тръгнахме с усещането, че сме споделили не само смях, но и нещо по-голямо — усещането да сме част от един български дух, който може да се смее и на себе си, без да губи обич.

ПРИКЛЮЧЕНИЕ, СМЯХ И ШОКОЛАД: ФИЛМОВ СЛЕДОБЕД ЗА МАЛКИ И ГОЛЕМИ

Не сме забравили и любителите на приключения — и малки, и големи.

В сряда, 26 ноември, в кино „Младост“ в Братислава се състоя филмов следобед, който

bulharským pocitom, ktorý si nesieme so sebou, nech žijeme kdekoľvek.

„Z Bulharska s láskou“ je stand-up komédia, aká nemá obdobu — 100 minút bez filtra, no s veľkou dávkou úprimnosti a ľudskosti, ktorá sa dotýka presne tých miest, kde je nám zároveň smiešno aj trochu clivo.

Na javisku sa postupne predstavili Krasimira Hadžijivanova, Iva Todorova a Oľa Malinova, ktoré vytvorili atmosféru, v ktorej je každý vtip aj malou pravdou o našom živote, ceste, každodennosti a duchu. Každá z nich priniesla inú energiu:

- Krasimira so živým a bezprostredným humorom,
- Iva s hereckou citlivosťou a žiarivým prejavom,
- Oľa s ostrým a miestami provokatívnym humorom.

Každá je iná, a práve v tejto rozdielnosti spočíva sila predstavenia — tri hlasy, ktoré sa navzájom dopĺňajú a robia pohľad na bulharský život v zahraničí ironickým, sebaironickým a nesmierne vtipným.

Prostredníctvom príbehov a presných postrehov rozprávajú o „malých veľkých“ veciach, ktoré robia bulharskú každodennosť takou dôverne známou — o situáciách, v ktorých sa spoznáme, aj keď žijeme ďaleko od Bulharska.

A práve v tom spočíva sila tohto predstavenia — nenúti nás len smiať sa, ale aj rozpoznať samých seba. Humor je inteligentný, nie vulgárny. Je spolupatričný, nie povýšenecký. A je presne taký, v akom sa radi spoznávame — teplý, ľudský a s jemnou nostalgiou za „naším“.

Na konci večera sme odchádzali s pocitom, že sme si neodniesli len smiech, ale aj niečo viac — pocit spolupatričnosti k bulharskému duchu, ktorý sa dokáže smiať sám na sebe bez toho, aby stratil láskavosť.

DOBRODRUŽSTVO, SMIECH A ČOKOLÁDA: FILMOVÉ POPOLUDNIE PRE MALÝCH AJ VEĽKÝCH

Nezabudli sme ani na milovníkov dobrodružstiev — malých aj veľkých.

V stredu 26. novembra sa v bratislavskom kine Mladost uskutočnilo filmové popoludnie, ktoré prinieslo úsmevy, fantáziu a príbeh s mierne netradičným pohľadom na detský svet.

Diváci mali možnosť vidieť bulharský film o malej

донесе усмивки, фантазия и една по-нестандартна гледна точка към детския свят.

Зрителите имаха възможност да гледат българския филм за малката Ема и нейната любима книга „Шоколандия“. Заедно с нейното малко щуро семейство те се потопиха в поредица от неочаквани и често комични ситуации, които съчетават реалността с приказни елементи.

На екрана се редуваха дядо и истински слон в зоологическата градина, братовчед, замесен в битка с изкуствен хипопотам, срещи със змии, папагали, котки и кучета, фалшива Червена шапчица, приказни герои и дори „ужасен“ сок от гъби.

Филмът предложи многопластов разказ, който преплита съвременността с приказното въображение. Макар да не е класически детски филм в традиционния смисъл, децата в публиката реагираха спонтанно и със смях, особено на ситуационния хумор и ярките персонажи. Така филмът успя да ангажира и възрастните зрители, които откриха в него по-фини послания и символика.

Събитието премина в спокойна, камерна атмосфера и създаде възможност за едно споделено кино преживяване. То напомни, че културните срещи не е задължително да бъдат мащабни, за да имат смисъл – важно е преживяването, срещата и споделеният смях.

ЕДНА КОМЕДИЯ, КОЯТО СИ ТРЪГНА С АПЛОДИСМЕНТИ: „РОЖДЕН ДЕН“ В БРАТИСЛАВА

Понякога публиката не просто гледа филм. Понякога тя се разпознава, смее се от сърце и си тръгва с онова хубаво усещане, че е преживяла нещо истинско.

Точно такъв беше вечерният показ на

Еме и ней облюбеней книге „Чokolandia“. Spolu s jej trochu bláznivou rodinou sa ocitli v sérii nečakaných a často komických situácií, ktoré spájali realitu s rozprávkovými prvkami.

Na plátne sa vystriedali: starý otec a skutočný slon v zoologickej záhrade, bratranec zapletený do súboja s umelým hrochom, stretnutia s hadmi, papagájmi, mačkami a psami, falošná Červená čiapočka, rozprávkové postavy a dokonca aj „strašný“ hubový džús.

Film ponúkol viacvrstvový príbeh, ktorý prepája súčasnosť s rozprávkovou imagináciou. Aj keď nejde o klasický detský film v tradičnom zmysle slova, deti v publiku reagovali spontánne a so smiechom, najmä na situačný humor a výrazné postavy. Film tak oslovil aj dospelých divákov, ktorí v ňom mohli nájsť jemné odkazy a symboliku.

Podujatie sa nieslo v pokojnej, komornej atmosfére a vytvorilo priestor na spoločné filmové stretnutie, ktoré pripomenulo, že kultúrne podujatia nemusia byť veľké, aby mali zmysel – dôležité je stretnutie, zážitok a zdieľaný smiech.

КОМЕДИЯ, КТОРА СІ ОДНІЕСЛА ПОТЛЕСК: „НАРОДЕНІНІ“ В БРАТИСЛАВЕ

Niekedy publikum film nielen pozerá. Niekedy sa v ňom spozná, smeje sa od srdca a odchádza s tým príjemným pocitom, že zažilo niečo skutočné.

Presne taký bol filmový večer s bulharským filmom „Narodeniny“ v kine Mladost v Bratislave.

Sála bola tentoraz početná a živá, s dobrou náladou ešte skôr, než zhasli svetlá. Už od prvých scén bolo jasné, že to nebude „tichá“ projekcia – smiech prichádzal vo vlnách, spontánny a nákazlivý. Komédia je náročný žáner, no tu bola presná, prirodzená a veľmi dobre zvládnutá.

Film rozpráva o nečakanom stretnutí bývalého

българския филм „Рожден ден“ в кино „Младост“ в Братислава.

Залата този път беше многобройна, оживена, с настроение още преди да загаснат светлините. От първите сцени стана ясно, че това няма да е „тиха“ прожекция – смехът идваше на вълни, спонтанен и заразителен. Комедията е труден жанр, но тук тя беше на място, точна и много добре направена.

Филмът разказва за една неочаквана среща – между бивш крадец и самотна жена. Среща, която на пръв поглед изглежда случайна, но историята е пълна с неочаквани завои: от план, който първоначално изглежда като обикновено „криминално престъпление“, до поредица от комични, често абсурдни ситуации, които носят смях, но и мъдри послания за живота и хората.

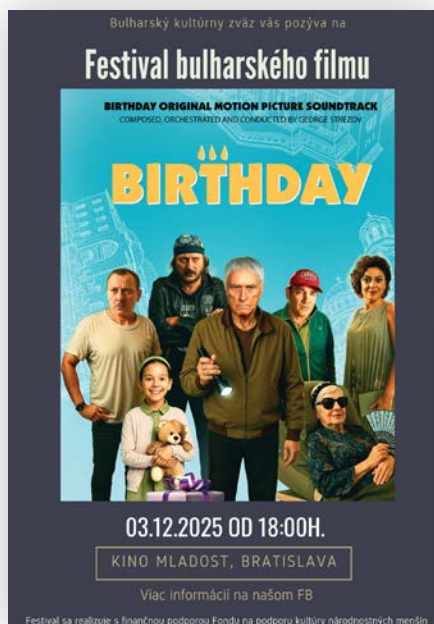
А животът във филма е разказан с обич. С внимание към детайла. С усет към смешното, но и към крехкото.

Не е случайно, че „Рожден ден“ спечели Наградата на публиката на 43-тото издание на фестивала „Златна роза“. Не е случайно и че режисьорът Ивайло Пенчев добави към колекцията си четвърти пореден приз – постижение, каквото българското кино рядко е виждало. Това е филм, който знае как да говори с хората. А нашата публика в Братислава го прие точно така – с радост и с усмивка.

Словашките ни гости също намериха свой повод за разпознаване и смях – появата на хокейната шайба на Яромир Ягр предизвика особено оживление и съвсем естествено стопи дистанцията между екрана и залата.

След края на прожекцията хората не бързаха да си тръгнат. Говореха, обсъждаха сцени, смееха се отново. Това е сигурен знак, че един филм е „работил“.

И ако някой не е успял да го гледа – наистина си струва.

zlodeja a osamelej ženy. Stretnutie, ktoré sa na prvý pohľad zdá byť náhodné, no príbeh je plný nečakaných zvrátov – od plánu, ktorý spočiatku pôsobí ako obyčajný „kriminálny čin“, až po sériu komických, často absurdných situácií, ktoré prinášajú smiech, ale aj múdre posolstvá o živote a ľuďoch.

A život vo filme je rozprávajú s láskavosťou. S citom pre detail. S vnímaním smiešneho, ale aj krehkého. Nie je náhoda, že „Narodeniny“ získali Cenu publika na 43. ročníku festivalu Zlatá ruža v Bulharsku. Nie je náhoda ani to, že režisér Ivaylo Penčev si pripísal už štvrté ocenenie zasebou – úspech, aký sa v bulharskej kinematografii vidí len zriedka. Je to film, ktorý vie hovoriť k ľuďom.

Aj publikum v Bratislave ho prijalo presne takto – s radosťou a úsmevom. Slovenskí diváci si našli vlastný dôvod na rozpoznanie a smiech – objavenie sa hokejového puku Jaromíra Jágra vyvolalo zvláštne oživenie a celkom prirodzene zmazalo hranicu medzi plátnom a sálou.

Po skončení projekcie sa ľudia neponáhľali odísť. Rozprávali sa, diskutovali o scénach, znovu sa smiali. To je jasný znak, že film „fungoval“.

A ak ho niekto ešte nestihol vidieť – naozaj to stojí za to.

ЕДНА ДУПКА, МНОГО ИСТИНИ И ЕДИН ИСТИНСКИ „ТРИУМФ“ В БРАТИСЛАВА

Киното има една магическа способност – да ни събира на едно място, но да ни изпраща в напълно различни посоки след финалните надписи. Точно това се случи на 10

JEDNA JAMA, MNOHO PRAVD A SKUTOČNÝ „TRIUMF“ V BRATISLAVE

Kino má magickú schopnosť – spájať nás na jednom mieste, no po záverečných titulkoch nás rozošle úplne inými smermi. Presne to sa stalo 10. decembra v kine Mladost, kde Bulharský

декември в кино „Младост“, където Българският културен съюз представи филма на Кристина Грозева и Петър Вълчанов – „Триумф“.

Прожекцията събра значителен брой зрители – както българи, живеещи в Словакия, така и местни почитатели на европейското кино. Приятно беше да видим толкова хора, обединени от интерес към съвременното ни изкуство. Сред присъстващите в залата беше и посланикът на България в Словакия, г-н Васил Петков, чието присъствие подчерта значението на фестивала за нашата общност тук.

„Триумф“ не е от онези леки ленти, които гледаш за развлечение и забравяш веднага. Това е тежък, на места странен и психологически наситен филм. Често казваме, че има неща, които само ние, българите, можем да разберем – онзи специфичен абсурд на прехода, сместа от военна дисциплина, наивност и мистицизъм. Актьорската игра беше безспорният стълб на филма: от леденото присъствие на Мария Бакалова до блестящите Иван Бърнев и Юлиан Вергов. Те ни вкараха дълбоко в онази дупка, която героите копаеха на екрана – дупка, която се оказа метафора за собствените ни търсения.

След края на филма, разговорите във фойето бяха оживени и, съвсем естествено, полярни. „Триумф“ се оказа филм, който разделя мненията, но именно това го прави ценен.

„Беше гениално, точно така си го спомням!“ – споделиха едни, заплени от черния хумор и суровата истина.

„За мен това беше пълно безобразие, не мога да повярвам“ – откровено признаваха други, видимо провокирани от видяното.

Истината е, че никой не си тръгна равнодушен. За едни това беше огледало на националните ни травми, за други – труден за възприемане кино-експеримент. Но в тези спорове се крие смисълът на културата – тя трябва да ни кара да мислим и да говорим.

Благодарим на всички, които дойдоха и споделиха тази вечер с нас. Дори и да не бяхме на едно мнение за филма, важното е, че бяхме заедно в преживяването му.

културный звъз uviedol film Kristiny Grozevej a Petra Valčanova – „Triumf“.

Projekcia prilákala značný počet divákov – Bulharov žijúcich na Slovensku, ako aj miestnych milovníkov európskeho filmu. Bolo príjemné vidieť toľko ľudí, ktorých spojil záujem o naše súčasné umenie. Medzi prítomnými v sále bol aj veľvyslanec Bulharskej republiky na Slovensku, pán Vasil' Petkov, ktorého účasť podčiarkla význam festivalu pre našu tunajšiu komunitu.

„Triumf“ nie je jedným z tých ľahkých filmov, ktoré si pozriete pre zábavu a vzápätí na ne zabudnete. Je to náročná, miestami zvláštna a psychologicky sytá snímka. Často hovoríme, že sú veci, ktoré môžeme pochopiť len my, Bulhari – ten špecifický absurd postsocialistického prechodu, zmes vojenskej disciplíny, naivity a mysticizmu. Herecké výkony boli nesporným pilierom filmu: od chladnej prítomnosti Marie Bakalovej až po brilantného Ivana Barneva a Juliana Vergova. Vtiahli nás hlboko do jamy, ktorú hrdinovia na plátne kopali – jamy, ktorá sa ukázala byť metaforou našich vlastných hľadání.

Po skončení filmu boli debaty vo foyer živé a, celkom prirodzene, rozporuplné. „Triumf“ sa ukázal ako film, ktorý rozdeľuje názory, no práve to ho robí cenným.

„Bolo to geniálne, presne takto si to pamätám!“ – podelili sa jedni, očarení čiernym humorom a surovou pravdou.

„Pre mňa to bolo úplné pohoršenie, nemôžem tomu uveriť,“ – úprimne priznali iní, viditeľne vyprovokovaní tým, čo videli.

Pravdou je, že nikto neodchádzal ľahostajný. Pre jedných to bolo zrkadlo

ИЗКУСТВОТО КАТО ЛЕК И СРЕЩАТА С ЕДИН РАЗЛИЧЕН СВАТ: ИВО ДИМЧЕВ В БРАТИСЛАВА

Има вечери, в които плановите се променят, но емоцията остава същата – истинска и неподправена. На 18 декември в кино „Младост“ се състоя една от най-очакваните прожекции в рамките на Фестивала на българската култура: документалният филм „In Hell With Ivo“ на режисьора Кристина Николова.

Въпреки че поради здравословни причини дългоочакваният концерт в клуб Šafko трябваше да бъде отменен, самият Иво Димчев не ни разочарова. Той беше там, в залата, за да сподели филма си с нас. Самото му присъствие внесе особена енергия – смесица от уязвимост и онази „шура“ харизма, която го прави един от най-разпознаваемите съвременни български артисти в света.

Интересът към събитието беше голям. Още преди прожекцията много хора, които вече бяха заминали за празниците, пращаха поздрав и съобщения с молба да предадем подаръци на Иво. Това е доказателство, че изкуството му докосва хората по един много личен начин. Иво стана още по-разпознаваем в Словакия след силното му участие в „Похода“ тази година.

„In Hell With Ivo“ не е просто биография. Това е разтърсващ поглед към творческия път на един куйър артист, който по време на пандемията изнесе стотици интимни домашни концерти, за да лекува себе си и публиката си. Филмът ни преведе през Ню Йорк, София и Виена, показвайки как Иво руши табута със смелост, която едновременно плаши и вдъхновява.

Емоционален, дързък и зареждащ – документалният разказ остави публиката притихнала. След финалните надписи Иво сподели интересни подробности от снимачния процес. Той разказа за предизвикателството да допуснеш

наших национални трауми, преживявания, за които е трудно да се говори. Това е един от най-важните филмови експерименти. Именно в тези спорове обаче се крие смисълът на културата – да ни дава повод да мислим и да говорим за себе си.

Даруваме на всички, които дойдоха и споделиха с нас тази вечер. А когато сме заедно на филм, не е важно, дали е важно, че сме го преживели заедно.

УМЕНИЕ АКО, ЛЕК А СРЕЩНАТИЕ С ДРУГО СВЕТ: ИВО ДИМЧЕВ В БРАТИСЛАВА

Съветите, когато се променят плановете, но емоцията остава еднаква – истинска и непоклатима.

18. декември в киното Младост се осъществи едно от най-очакваните събития в рамките на Фестивала на българската култура: документалният филм „In Hell With Ivo“ на режисьорката Кристина Николова.

Хотя бы из-за медицинских причин он должен был пропустить концерт в клубе Šafko, Иво Димчев нас не разочаровал. Он был там, прямо в зале, чтобы поделиться своим фильмом с нами. Само его присутствие внесло особую энергию – смесь уязвимости и той „шутливой“ харизмы, которая делает его одним из самых узнаваемых современных болгарских артистов в мире.

Интерес к мероприятию был большим. Еще до прожекции многие люди, которые уже уехали на праздники, прислали приветствия и сообщения с просьбой передать подарки Иво. Это доказательство того, что искусство его касается людей очень личным образом. Иво стал еще более узнаваемым в Словакии после своего участия в „Походе“ в этом году.

„In Hell With Ivo“ не является просто биографией. Это трогательный взгляд на творческий путь квинер-артиста, который во время пандемии провел сотни интимных домашних концертов, чтобы исцелить себя и свою аудиторию. Фильм привел нас через Нью-Йорк, Софию и Вienne, показывая, как Иво ломает табу с смелостью, которая одновременно пугает и вдохновляет.

камерата толкова близо до себе си в моменти на криза и как изкуството е единственият начин да оцелееш в „адските“ моменти на живота.

Вечерта беше различна. Беше честна. Въпреки липсата на музика на живо, музиката на неговата личност изпълни пространството. Тръгнахме си заредени, може би малко по-свободни в мислите си и със сигурност благодарни за срещата с творец, който не се страхува да бъде себе си.

Благодарим на всички, които бяха с нас, и на Иво Димчев за силата да присъства и да сподели тази вечер в Братислава!

БЛАГОТВОРИТЕЛЕН КОНЦЕРТ - "КОРЕНИТЕ НИ СВЪРЗВАТ"

Точно на Никулден, 6 декември, в Братислава, в Културния център в Карлова Вес, се състоя благотворителният концерт „Корените ни свързват“. Целта на събитието беше да обедини хората чрез фолклора и музиката и едновременно с това да подкрепи добра кауза – средствата от концерта бяха предназначени за помощ на малката Емка от Кисач. Събитието беше организирано от Сдружението на дружествата на долноземските словаци в сътрудничество с Асоциацията за изследване на културата на словациите във Войводина, а медиен партньор беше Radio Slovakia International. В залата се събраха близо 150 души, а програмата предложи пъстрота от носии, енергия от танца, вълнение от песните и едно неописуемо усещане, което ни владееше през цялата вечер.

Концертът беше открит от младата певица Катка Мартишова от Кисач заедно с акордеониста Миро Брук от Яношик. След тях се представи женската певческа група „Жени от Музичка“, която внесе в програмата автентично женско пеене и песни от различни региони на Словакия.

Детска енергия донесе Детският фолклорен състав „Долина“, след който се изяви Фолклорният състав „Живел“ от Братислава с танци от Черни Балог. Голям отзвук имаше и участието на ДФС „Лучка“, който представи областта Горехрони чрез песни и танци.

Своето изкуство показва и Танцовата школа „Ветерница“, а един от върховете на вечерта бяха

Emocionálny, drzý a nabíjajúci – dokumentárny príbeh nechal publikum v tichom úžase. Po záverečných titulkoch nám Ivo prezradil zaujímavé detaily z natáčania. Rozprával o výzve vpustiť kameru tak blízko k sebe v momentoch krízy a o tom, že umenie je jediný spôsob, ako prežiť „pekelné“ chvíle života.

Tento večer bol iný. Bol úprimný. Napriek absencii živej hudby naplnila priestor hudba jeho osobnosti. Odchádzali sme povzbudení, možno o niečo slobodnejší vo svojich myšlienkach a určite vďační za stretnutie s tvorcom, ktorý sa nebojí byť sám sebou.

Ďakujeme všetkým, ktorí boli s nami, a Ivovi Dimchevovi za silu prísť a zdieľať tento večer s nami Bratislave!

CHARITATÍVNY KONCERT - KORENE NÁS SPÁJAJÚ

Presne na Mikuláša, dňa 6. 12., sa v Bratislave, v Karloveskom centre kultúry, uskutočnil charitatívny koncert Korene nás spájajú, ktorého cieľom bolo spojiť ľudí prostredníctvom folklóru a hudby a zároveň podporiť dobrú vec – výťažok z podujatia bol určený na pomoc malej Emke z Kysáča. Podujatie zorganizovalo Združenie spolkov

dolnozemských Slovákov v spolupráci s Asociáciou pre výskum kultúry Slovákov vo Vojvodine, mediálnym partnerom bolo Radio Slovakia International. Do sály prišlo skoro 150 ľudí a program ponúkol pestrosť krojov, energiu z tanca, dojatie zo spevov a neopísateľný pocit, ktorý vládol počas celého večera.

изпълненията на ФС „Економ“ с над 55-годишна традиция. Международен елемент в програмата беше женската певческа група „Извор“, която представи песни от различни региони на Сърбия.

Заключителният музикален блок беше поверен на народната музика на Андрей Захорец и завърши вечерта с песента „Тиха нощ“.

Цялата вечер беше водена от Марцел Форгач. Всички участници се включиха без хонорар, а средствата от продажбата на билети бяха дарени на семейството на малката Емка. По време на концерта организаторите връчиха благодарствени писма на участниците и изразиха признателност и към организациите от Войводина, които подготвиха коледни икебани и меденки.

Концертът „Корените ни свързват“ беше не само културно събитие, но и израз на съпричастност и солидарност. Беше събрана сумата от 2340 евро и 2 цента, която Хеленка (10 години) от фолклорния състав „Лучка“, членка на Сдружението на словациите от България, дари на Емка.

Автор : **Катарина Конярикова,**
председателка на Сдружението
на словациите от България

БЪЛГАРСКИ РИТМИ НА КОЛЕДНИТЕ ПАЗАРИ В БРАТИСЛАВА

С музика, усмивки и много български дух изпратихме 2025 година. На 20 декември, на голямата сцена на Хвиездославово наместие, българските ритми се вплетоха в празничната атмосфера на коледните пазари в Братислава и събраха многобройна публика – сънародници, жители и гости на словашката столица.

Празничният концерт беше последното събитие на Съюза за годината и се превърна в истински празник на традицията. Сред светлините и аромата на греяно вино прозвучаха фолклорни мелодии, които накараха мнозина да спрат, да се усмихнат и да се хванат на хоро.

На сцената се изяви група ETNOTIX, която впечатли публиката със своето характерно и модерно звучене. Съчетавайки гъдулки, вокал и перкусии, музикантите представиха както автентични фолклорни мотиви, така и съвременни аранжimenti, които показват колко жив и актуален

Концерт отворила младá спевáчка Katka Martišová z Kysáča spolu s harmonikárom Mirom Brukom z Jánošíka. Nasledovala ženská spevácka skupina Ženy z Muzičky, ktorá vniesla do programu autentický ženský spev a piesne z rôznych regiónov Slovenska.

Detskú energiu priniesol DFS Dolina, po ktorom vystúpil FS Živel z Bratislavy s tancami z

Čierneho Balogu. Veľký ohlas malo aj vystúpenie DFS Lúčka, ktorý prezentoval v piesňach a tancoch Horehronie.

Svoje umenie predviedla aj Tanečná škola Veternica a jedným z vrcholov večera boli vystúpenia FS Ekonóm s vyše 55-ročnou tradíciou. Zahraničným prvkom programu bola Ženská spevácka skupina Izvor s piesňami z rôznych regiónov Srbska.

Záverečný hudobný blok patrila ľudovej hudbe Andreja Záhorca, ktorý večer zakončil piesňou Tichá noc.

Celý večer moderoval Marcel Forgáč. Všetci účinkujúci vystúpili bez nároku na honorár a výťažok z predaja lístkov bol venovaný rodine malej Emky. Počas večera organizátori odovzdali účinkujúcim ďakovné listy a vyjadrili vďaka aj organizáciám z Vojvodiny, ktoré pripravili vianočné ikebany a perníčky.

Концерт Korene nás spájajú bol nielen kultúrnym zážitkom, ale aj prejavom spolupatričnosti a solidarity. Podarilo sa vyzbierať sumu 2340 eur a 2 centy, ktoré našla Helenka (10 rokov) z folklórneho súboru Lúčka, členka Spolku Slovákov z Bulharska. A keďže u nás sa hovorí, že nájdený peniaz prináša šťastie, rozhodla sa ho venovať Emke. Veľmi si želáme, aby to tak bolo.

Autor: **Katarína Koňariková,**
predsedníčka Spolku Slovákov z Bulharska

BULHARSKÉ RYTMY NA VIANOČNÝCH TRHOCH V BRATISLAVE

S hudbou, úsmevmi a množstvom bulharského ducha sme sa rozlúčili s rokom 2025. Dňa 20. decembra sa na veľkom pódiu na Hviezdoslavovom námestí bulharské rytmy prirodzene spojili so sviatočnou atmosférou vianočných trhov v Bratislave a pritiahli početné publikum – krajanov, obyvateľov aj návštevníkov slovenskej metropoly.

Slávnostný koncert bol posledným podujatím Zväzu v tomto roku a stal sa skutočnou oslavou tradície. Medzi svetlami a vôňou vareného vína zazneli folklórne melódie, ktoré mnohých prinútili zastaviť sa, usmiať sa

може да бъде българският фолклор.

Специално участие в концерта взе и формация Bulgarina – две млади и талантлив певички, които докоснаха сърцата на публиката. Гласовете им внесоха нежност, сила и емоция.

Събитието се реализира в партньорство със Staré Mesto, които за поредна година изразиха своето удовлетворение от концерта и отправиха покана българското участие да бъде част и от културното лято на Словакия.

a pridať sa k tancu.

Na pódiu vystúpila skupina ETNOTIX, ktorá zaujala publikum svojím osobitým a moderným hudobným prejavom. Spojením gaduliek, spevu a perkusí predstavili autentické folklórne motívy aj súčasné aranžmány, ktoré dokazujú, že bulharský folklór je živý a aktuálny aj dnes.

Špeciálnym hosťom koncertu bola aj formácia Bulgarina – dve mladé a talentované speváčky, ktoré oslovili srdcia publika. Ich hlasy priniesli na pódium jemnosť, silu a hlbokú emóciu.

Podujatie sa uskutočnilo v partnerstve so Starým

МИНИСТЪР КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ НА РАБОТНО ПОСЕЩЕНИЕ В БСУ "ХРИСТО БОТЕВ" - БРАТИСЛАВА

Министърът на образованието Красимир Вълчев, придружен от г-жа Наталия Митева – съветник на министъра, и г-жа Евгения Костадинова – директор на дирекция „Съдържание на предучилищното и училищното образование“, посети Българското средно училище „Христо Ботев“ в Братислава. В учителската стая той проведе среща с педагогическия и непедагогическия персонал, където се обсъдиха ключови въпроси от работата на училището. Директорът представи най-новите постижения на учениците и техните преподаватели, както и успешни инициативи през учебната година. В хода на разговора бяха открити и основните

предизвикателства пред училището, заедно с идеи и предложения за неговото бъдещо развитие.

Посещението протече в конструктивен дух и постави акцент върху значението на българското образование в чужбина.

Автор: БСУ

УЧИТЕЛИТЕ ОТ БСУ "ХРИСТО БОТЕВ" - БРАТИСЛАВА СЕ ДОКОСНАХА ДО ЧАСТИЦА БЪЛГАРСКА ИСТОРИЯ В СЪРЦЕТО НА СЛОВАКИЯ

Учителите от Българското средно училище „Христо Ботев“ в Братислава поеха на път към едно място, което е далечно по километри, но изненадващо близко до българската история – Свети Антон в Словакия. Там, сред тишината на околните планини, се намира дворецът на българския цар Фердинанд – домът, в който той прекарва последните години от живота си, след напускане на България.

Mestom, ktoré aj tento rok vyjadriло spokojnosť s koncertom a zároveň adresovalo pozvanie, aby sa bulharská účasť stala súčasťou aj kultúrneho leta na Slovensku.

MINISTER KRASIMIR VALČEV NA PRACOVNEJ NÁVŠTEVE BULHARSKEJ STREDNEJ ŠKOLY „HRISTO BOTEV“ V BRATISLAVE

Minister školstva Krasimir Valčev, v sprievode pani Natálie Mitevy – poradkyne ministra, a pani Evgenie Kostadinovej – riaditeľky odboru „Obsah predprimárneho a školského vzdelávania“, navštívili Bulharskú strednú školu „Hristo Botev“ v Bratislave. V zborovni sa stretol s pedagogickými aj nepedagogickými zamestnancami

školy, kde sa diskutovalo o kľúčových otázkach týkajúcich sa jej fungovania. Riaditeľ školy predstavil najnovšie úspechy žiakov a ich učiteľov, ako aj úspešné iniciatívy realizované počas školského roka. V priebehu rozhovoru boli pomenované aj hlavné výzvy, ktorým škola čelí, spolu s nápadmi a návrhmi na jej ďalší rozvoj.

Návšteva prebehla v konštruktívnom duchu a zdôraznila význam bulharského vzdelávania v zahraničí.

Autor: BŠŠ

UČITELIA BULHARSKEJ STREDNEJ ŠKOLY „HRISTO BOTEV“ V BRATISLAVE SA DOTKLI KÚSKA BULHARSKEJ HISTÓRIE V SRDCI SLOVENSKA

Učitelia BŠŠ „Hristo Botev“ v Bratislave sa vydali na cestu k miestu, ktoré je síce vzdialené kilometrami, no prekvapivo blízke bulharskej histórii – do Svätého Antona na Slovensku. Práve tam, uprostred ticha okolitých hôr, sa nachádza kaštieľ

Стъпвайки в двореца, преподавателите се потопиха в атмосфера, която сякаш спира времето. Всяка стая разказва своя история – с автентичните мебели, фините сервизи, приборите, които пазят следите от едно отминало величие.

Особено впечатляваща е внушителната колекция от препарирани животни и редки птици – неми свидетели на страстта на цар Фердинанд към природата и лова. Тази експозиция не е просто музейна ценност, а силен емоционален мост към неговата личност.

Посещението превърна Свети Антон в място на откриване и припомняне – едно красиво словашко кътче, което с грижа и уважение пази част от българската историческа памет.

Автор: БСУ

bulharského cára Ferdinanda – domov, v ktorom prežil posledné roky svojho života po odchode z Bulharska.

Pri vstupe do kaštieľa sa učители ponorili do atmosféry, ktorá akoby zastavila čas. Každá miestnosť rozpráva svoj vlastný príbeh – prostredníctvom autentického nábytku, jemného porcelánu a príborov, ktoré nesú stopy zašlej slávy.

Osobitne pôsobivá je rozsiahla zbierka preparovaných zvierat a vzácných vtákov – nemá svedkovia vášne cára Ferdinanda pre prírodu a poľovníctvo. Táto expozícia nie je len múzejnou hodnotou, ale aj silným emocionálnym mostom k jeho osobnosti. Návšteva premenila Svätý Anton na miesto objavovania a pripomínania – na krásny kút Slovenska, ktorý s úctou a starostlivosťou uchováva časť bulharskej historickej pamäti.

Autor: BSŠ

Vydavateľ: **Bulharský kultúrny zväz**
Adresa: **Obchodná 21, 811 06 Bratislava**
Tel: **0948502558**
IČO: **42 133 050**
Facebook: **Bulhari a ich kamaráti na Slovensku**
Evidenčné číslo: **EV 4818/13**
Periodicita vydávania: **štvrtročník**

Dátum vydania: **01 / 2026**
Ročník vydávania: **52**
ISSN: **2585-805X**
Redaktor: **Denitza Sekoulitchka**
Korektor BG: **Goran Atanasov**
Prekladateľ: **Denitza Sekoulitchka**
Korektor SK: **Ludovít Halmo**

ГЛАСЪТ НА НИКОЛА КОЗЛЕВ

„Едничката ми работа беше да поливам. И цяло лято, ден и нощ киснех във водата, без сън и почивка... Краката ми, които денонощно киснеха във вода, бяха се напукали като с нож нарязани и от тях течеше кръв.

Бахчеванството е един от най-варварските занаяти... няма градина, в която да няма гроб или два, макар че отиват все млади – здрави хора.“

Думите на Козлев ни напомнят за силата и саможертвата на тези хора, които с труд и постоянство са извоювали уважение в чуждите земи и са оставили следа в стопанската история на България и Словакия

HLAS NIKOLAJA KOZLEVA

„Moja jediná práca bola polievať. A celé leto, vo dne i v noci, som stál vo vode bez spánku a oddychu... Moje nohy, ktoré neustále stáli vo vode, boli popraskané ako rezané nožom a tiekla z nich krv.

Záhradníctvo je jedno z najkrutejších remesiel... niet záhrady, v ktorej by nebol aspoň jeden či dva hroby, hoci do nej vchádzajú mladí a zdraví ľudia.“

Slová Nikolaja Kozleva nám pripomínajú silu a obeť týchto ľudí, ktorí si svojou prácou a vytrvalosťou vydobyli rešpekt v cudzích krajinách a zanechali stopu v hospodárskych dejinách Bulharska a Slovenska.

Източник: Музеологът д-р Диана Митева, консултант към Специализиран музей на гурбетчийското градинарство - Лясковец

Zdroj: Muzeologička Dr. Diana Miteva, konzultantka pri Špecializovanom múzeu bulharských záhradníkov v zahraničí – v meste Ljaskovec